

REVIZUIREA NORMELOR EUROPENE PRIVIND ACHIZIȚIILE PUBLICE – IMPLICAȚII PENTRU ECONOMIA UE

Lucia IORDACHE¹

Rezumat

Normele aplicate în cadrul UE în materie de achiziții publice prevăd proceduri specifice, care asigură atribuirea contractelor publice de către autoritățile din statele membre în condiții concurențiale, de transparență și eficiență, facilitând astfel accesul întreprinderilor pe piețele de achiziții publice din UE.

În contextul dificultăților economice și al constrângerilor bugetare cu care se confruntă o mare parte a statelor membre ale UE, politica în domeniul achizițiilor publice are un rol esențial pentru utilizarea eficientă a fondurilor publice, în vederea stimulării competitivității și creșterii economice durabile.

Acest articol prezintă principalele direcții ale procesului de reformă și modernizare a normelor europene privind achizițiile publice din ultimii ani și, totodată, implicațiile în ceea ce privește utilizarea achizițiilor publice ca un important instrument generator de creștere economică și de locuri de muncă, în sprijinul îndeplinirii obiectivelor altor politici orizontale ale UE.

Cuvinte-cheie: achiziții publice, concesiuni, concurență, practici concertate, utilizarea eficientă a fondurilor publice, revizuirea directivele UE privind achizițiile publice

Clasificare JEL: H57, L44

---

¹ Doctor în economie, CSII, Institutul de Economie Mondială, Academia Română; iordache_lucia@yahoo.com

1. Introducere

Achiziția publică reprezintă procesul prin care autoritățile publice - naționale, regionale sau locale - și anumiți operatori de utilități publice achiziționează bunuri și servicii sau contractează lucrări. În cadrul acestui proces, o persoană juridică definită ca autoritate contractantă dobândește, definitiv sau temporar, bunuri, lucrări sau servicii, prin atribuirea contractului de achiziție publică unui operator economic. Componentele sistemului achizițiilor publice sunt autoritatea de reglementare, autoritățile contractante, operatorii economici contractanți și supraveghetorii sistemului. Sistemul achizițiilor publice concentrează regulile și acțiunile referitoare la cheltuirea banilor publici. Cererea lansată de organismele de interes public se întâlnește cu oferta propusă de operatorii economici.

Procesul de achiziție publică reprezintă ansamblul activităților ce se desfășoară într-o succesiune de etape, care încep cu publicarea anunțului și conduc la: i) atribuirea, ii) încheierea și iii) îndeplinirea unui contract de achiziție publică și prin care se dobândesc, definitiv sau temporar, produse, lucrări sau servicii. Cu cât etapele și activitățile din cadrul acestui proces sunt mai bine identificate și planificate, cu atât *eficiența și eficacitatea* procesului, cât și maniera de desfășurare și monitorizare a acestuia sunt semnificativ îmbunătățite.

Contractele de achiziție publică, încheiate între autoritățile contractante și contractanți, pot fi clasificate în trei categorii, după natura acțiunii: i) contracte de lucrări, ii) contracte de furnizare de bunuri și iii) contracte de servicii. Contractele pentru concesiunea de servicii sau de lucrări publice au aceleași caracteristici ca și contractele de servicii sau de lucrări publice, cu deosebirea că în contrapartida serviciilor prestate sau lucrărilor executate, contractantul primește dreptul de a exploata serviciile sau de a exploata/administra rezultatul lucrărilor, pe o perioadă determinată, drept la care se poate adăuga și plata unei sume de bani prestabilite.

Prin aplicarea Directivelor din 2004 – *Directiva 2004/17/CE* (Comisia Europeană [CE], 2004a) și *Directiva 2004/18/CE* (CE, 2004b) – Comisia a asigurat că procesul de achiziție publică respectă principiile comune de transparență și concurență corectă între operatorii economici interesați, astfel încât autoritățile contractante să obțină cea mai bună valoare pentru banii contribuabililor din UE.

Pentru a crea condiții egale, de care să beneficieze toate întreprinderile din țările membre, au fost stabilite norme minime armonizate, incluzând condiții de siguranță care să prevină orice tip de tratament preferențial ce ar favoriza anumiți operatori economici în cadrul procedurilor de acordare a contractelor publice care pot fi de interes pentru furnizorii din cadrul pieței unice. Normele UE impun obligații privind publicitatea în cazul invitațiilor de participare la licitații și criteriile obiective de examinare a ofertelor, pentru contractele

publice cu valoarea estimată peste o anumită sumă (European Commission [EC], 2011a). Se consideră că achizițiile publice a căror valoare depășește pragurile respective sunt de interes transfrontalier (valoarea contractului este suficient de mare pentru ca o întreprindere din altă țară să fie tentată să depună o ofertă). Pentru contractele cu valoare inferioară pragurilor aplicabile se aplică legislația națională, care trebuie însă să respecte principiile generale ale normelor europene privind transparența, nediscriminarea și tratamentul egal.

2. Impactul economic și social al achizițiilor publice în cadrul pieței interne a Uniunii Europene

În contextul dificultăților generate de criza economică internațională, a devenit tot mai necesară o piață europeană a achizițiilor publice deschisă și eficientă și, ca urmare, au fost stabiliți *indicatorii utilizați în analiza performanței în domeniul achizițiilor publice*, dintre care trei sunt considerați a fi cei mai reprezentativi: i) valoarea estimată a cheltuielilor totale ale sectorului guvernamental pentru lucrări, bunuri și servicii; ii) valoarea ofertelor la licitațiile de achiziții publice lansate în statele membre, publicate în Jurnalul Oficial al UE; iii) numărul ofertelor la licitațiile de achiziții publice, publicate în Jurnalul Oficial al UE. Acești indicatori sunt derivați din utilizarea datelor și informațiilor publicate în Jurnalul Oficial al UE, în baza de date a licitațiilor electronice zilnice – Tender Electronic Daily Database (TED)² – și a celor furnizate de către Oficiile Naționale de Statistică ale statelor membre³.

Cele mai recente estimări ale Comisiei Europene evidențiază importanța deosebită a sectorului achizițiilor publice pentru economia UE (EC, 2014a):

➤ Valoarea estimată a cheltuielilor sectorului guvernamental și ale furnizorilor de utilități pentru achizițiile publice de bunuri, servicii și lucrări a totalizat 2.406 miliarde de euro în 2012, reprezentând circa 19% din PIB-ul UE; o parte din aceste achiziții intră sub incidența reglementărilor europene sau naționale privind achizițiile publice, deoarece se situează peste pragurile prevăzute de normele în vigoare pentru publicitatea obligatorie la nivelul UE.

➤ Evoluția valorii estimate totale a achizițiilor publice (incluzând utilitățile) pentru care au fost publicate în TED anunțuri de participare, pe ansamblul UE-27, evidențiază o tendință de creștere (+14%) în intervalul 2008-2010, la 447 miliarde de euro, urmată de o scădere de circa 10% în perioada 2011-2012, la 401,68 miliarde de euro (Tabelul 1); ca pondere în PIB, acest indicator a reprezentat 3,1%, în 2012, față de 3,4% în 2011.

---

² TED (Tenders Electronic Daily) este versiunea online a Suplimentului la Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, în care se publică toate cererile de oferte care intră sub incidența normelor UE. TED oferă acces gratuit la oportunități de afaceri.

³ Datele sunt transmise de autoritățile naționale, în cadrul unor rapoarte anuale, către EUROSTAT – Oficiul de statistică al UE.

Tabelul 1: Valoarea achizițiilor publice din țările UE-27, care au fost publicate în TED, în intervalul 2007-2012 (miliarde de euro)

ȚARILE UE-27	ANUL					
	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Belgia	10,56	12,35	13,53	10,96	10,93	11,11
Bulgaria	2,45	2,96	4,14	2,30	2,83	2,44
Cehia	5,21	7,90	7,11	8,07	9,52	10,60
Danemarca	7,31	6,92	8,83	10,28	11,75	15,63
Germania	27,07	29,65	34,14	32,85	33,79	29,54
Estonia	1,13	1,32	1,15	1,51	2,62	1,40
Irlanda	6,37	4,48	3,52	3,65	3,49	2,48
Grecia	7,98	6,64	8,70	5,47	4,68	5,16
Spania	42,97	39,28	35,45	34,06	25,08	18,97
Franța	63,96	71,86	73,11	66,71	80,66	66,61
Italia	35,50	36,32	38,67	53,12	45,91	32,7
Cipru	0,81	0,81	1,41	0,90	0,91	0,44
Letonia	2,61	2,21	1,59	2,06	3,55	1,96
Lituania	1,20	1,17	1,29	1,33	1,71	2,19
Luxemburg	0,45	0,51	0,57	0,61	0,56	0,68
Ungaria	4,57	5,45	5,86	5,52	5,13	7,23
Malta	0,11	0,07	0,40	0,26	0,29	0,26
Olanda	10,19	11,13	11,60	10,92	9,74	12,94
Austria	4,55	6,86	6,40	6,59	5,53	4,73
Polonia	18,13	25,95	25,54	30,90	28,57	27,06
Portugalia	2,90	4,33	5,75	7,08	3,67	3,06
România	9,12	10,29	7,56	7,60	10,37	9,22
Slovenia	2,26	1,90	2,12	1,63	1,94	1,38
Slovacia	1,97	2,41	4,31	7,62	3,98	4,07
Finlanda	6,39	7,30	8,36	8,25	8,14	7,88
Suedia	10,24	11,82	12,43	16,88	15,41	20,09
Marea Britanie	81,19	80,55	96,89	109,88	94,69	101,79
TOTAL UE-27	367,20	392,42	420,44	447,03	425,44	401,68

Sursa: European Commission (2014a).

3. Modernizarea regimului european al achizițiilor publice

În contextul constrângerilor bugetare și dificultăților economice determinate de criză, atât autoritățile publice din statele membre ale UE, cât și furnizorii acestora au constatat necesitatea unor metode și instrumente mai simple și flexibile, care să asigure totodată condițiile de transparență și concurență corectă pentru atribuirea contractelor,

astfel încât achizițiile publice să fie realizate la cel mai bun raport calitate-preț. Având în vedere aceste provocări complexe, Comisia Europeană a lansat o reformă profundă a reglementărilor privind achizițiile publice, pentru a le adapta la schimbările contextului politic, social și economic.

Comisia Europeană a prezentat, la 20 decembrie 2011, propunerile de revizuire a Directivelor 2004/17/EC și 2004/18/EC ale UE privind achizițiile publice, în cadrul unui program mai amplu privind modernizarea normelor existente și realizarea pieței interne în domeniul achizițiilor publice, care să conducă la creșterea eficienței cu care se cheltuiesc banii publici și la creștere economică durabilă în UE. Cadrul juridic general al achizițiilor publice a fost completat cu o *propunere de directivă separată privind atribuirea contractelor de concesiune* (EC, 2011b), domeniul de aplicare incluzând concesiunile de servicii publice, care nu erau reglementate prin dispoziții de legislație secundară la nivel european. Dispozițiile directivei se aplică numai concesiunilor de valori mari, în cazurile în care există un interes transfrontalier evident. Procedurile mai simple și mai flexibile stabilite de această directivă oferă siguranță juridică și permit accesul efectiv al tuturor operatorilor economici (în special al întreprinderilor mici și mijlocii IMM) la contractele de concesiune.

Noul cadru legislativ a intrat în vigoare în martie 2014 și include:

- *Directiva 2014/24/UE din 26 februarie 2014 privind achizițiile publice și de abrogare a Directivei 2004/18/CE* (CE, 2014a);
- *Directiva 2014/25/UE din 26 februarie 2014 privind achizițiile efectuate de entitățile care își desfășoară activitatea în sectoarele apei, energiei, transporturilor și serviciilor poștale și de abrogare a Directivei 2004/17/CE* (CE, 2014b);
- *Directiva 2014/23/UE din 26 februarie 2014 privind atribuirea contractelor de concesiune* (CE, 2014c). Noua directivă se aplică exclusiv contractelor de concesiune cu o valoare egală sau mai mare de 5 milioane de euro, iar anumite tipuri de concesiuni sunt excluse din domeniul de aplicare al directivei, inclusiv concesiunile legate de apa potabilă.

4. Obiectivele principale ale revizuirii directivelor UE privind achizițiile publice

Noile norme europene privind acordarea contractelor de achiziții publice și de concesiune stabilesc, pentru prima dată, standarde comune la nivelul UE pentru contractele de concesiune și introduc noi criterii de acordare a contractelor, care au scopul să stimuleze concurența corectă, să întărească Piața internă a UE și să pună un accent mai mare pe aspectele sociale, de mediu și pe creșterea inovării, creând astfel beneficii pentru toți cetățenii țărilor membre. Comisia Europeană a avut în vedere, de asemenea, să faciliteze accesul întreprinderilor din cadrul UE, în special al IMM-urilor, la oportunitățile oferite pe piețele de achiziții publice.

Obiectivul principal constă în simplificarea și flexibilizarea normelor și procedurilor existente, pentru a crește eficiența procesului de achiziție publică. Raționalizarea procedurilor și adaptarea acestora la necesitățile specifice ale autorităților contractante pot permite achizitorilor publici să obțină cele mai bune rezultate, cu un minimum de investiții de timp și fonduri publice.

În Comunicarea Comisiei Europene „Agenda digitală pentru Europa” (CE, 2010), e-guvernarea și piața unică digitală sunt identificate ca elemente esențiale ale unei economii moderne și competitive a UE. Extinderea și chiar generalizarea comunicării pe cale electronică în domeniul achizițiilor publice reprezintă un mijloc esențial de simplificare a procesului de achiziție publică, iar reducerea numărului de documente solicitate operatorilor economici diminuează povara administrativă cu circa 80%.

Comisia Europeană a propus, la 26 iunie 2013, un proiect de directivă privind facturarea electronică în domeniul achizițiilor publice, însoțit de o comunicare în care și-a expus viziunea pentru digitalizarea completă a procesului de achiziție publică. Comunicarea Comisiei constituie baza pentru următoarele inițiative legislative privind digitalizarea achizițiilor publice și are scopul de a elimina incertitudinea juridică, complexitatea excesivă și costurile de funcționare suplimentare pentru operatorii economici generate de utilizarea unor facturi electronice diferite în statele membre. Prin acest act legislativ, Comisia a avut în vedere să stimuleze adoptarea facturării electronice de către statele membre, care se situa la un nivel foarte scăzut (între 4 și 15% din toate facturile transmise).

Tranziția la așa-numitele „achiziții publice electronice de la un capăt la altul” facilitează participarea IMM-urilor la achizițiile publice prin reducerea sarcinii administrative, prin creșterea gradului de transparență cu privire la oportunitățile de afaceri și prin reducerea costurilor de participare. Datorită accesului IMM-urilor la întreaga piață de achiziții publice a UE sunt create premisele pentru sporirea oportunităților acestor întreprinderi de a crește și de a crea mai multe locuri de muncă.

*Pe de o parte, Directivele 2014/25/UE, 2014/24/UE și 2014/23/UE ale Parlamentului European și ale Consiliului din 28 martie 2014 solicită statelor membre să pună în aplicare achizițiile publice electronice și prevăd că instrumentele și dispozitivele care vor fi folosite pentru comunicarea prin mijloace electronice, precum și caracteristicile tehnice ale acestora, trebuie să fie interoperabile cu produsele de tehnologie a informației și comunicațiilor de uz general. Facturarea electronică este considerată un pas esențial către informatizarea administrației publice (e-guvernare) din țările UE și oferă posibilitatea obținerii unor beneficii importante pe plan economic și ecologic. Comisia a estimat că *adoptarea facturării electronice în sectorul achizițiilor publice din întreaga UE ar putea genera economii de până la 2,3 miliarde de euro anual.* În viziunea Comisiei Europene, standardizarea facturării electronice completează eforturile de promovare a adoptării achizițiilor electronice în cadrul UE.*

Pe de altă parte, *Directiva 2014/55/UE privind facturarea electronică în domeniul achizițiilor publice*, adoptată de Parlamentul European la 11 martie 2014 (CE, 2014d), vizează elaborarea unui „*standard european pentru facturarea electronică*” în domeniul achizițiilor publice, pentru a asigura interoperabilitatea dintre sistemele de facturare electronică la nivelul UE. În Directivă se precizează necesitatea eliminării sau reducerii obstacolelor în calea comerțului transfrontalier din cadrul UE, care decurg din coexistența diferitelor cerințe juridice și standarde tehnice referitoare la facturarea electronică, precum și din lipsa interoperabilității. În vederea atingerii acestui obiectiv, este necesară elaborarea unui standard european comun, care să stabilească și să descrie elementele principale pe care ar trebui să le conțină întotdeauna o factură electronică, facilitând astfel trimiterea și primirea de facturi electronice între sisteme bazate pe standarde tehnice diferite. Aceste elemente se referă, în special, la datele complementare ale vânzătorului și cumpărătorului, identificatorii de proces, atributele facturii, detaliile privind elementele facturii, informațiile privind livrarea și detaliile și termenii plății. Standardele tehnice naționale existente nu ar trebui să fie înlocuite și utilizarea lor nu ar trebui să fie limitată de standardul european, ci ar trebui să se mențină posibilitatea aplicării lor în paralel cu acesta.

Un alt obiectiv major al reformei cadrului legislativ este cel vizând *deschiderea piețelor de achiziții publice și generarea unei concurențe cât mai intense pentru contractele publice atribuite pe piața internă a UE*, care creează beneficii tuturor operatorilor economici și facilitează accesul IMM-urilor și al ofertanților transfrontalieri la contractele de achiziții publice. Conform unui studiu publicat de Comisia Europeană, în perioada 2009-2011 contractele de achiziții publice acordate IMM-urilor din UE-27 au reprezentat 56% din totalul contractelor cu valoare peste pragurile stabilite de normele UE; ca valoare agregată a contractelor acordate, ponderea IMM-urilor a fost de 29% (EC, 2014b).

Introducerea unui nou criteriu privind *”oferta cea mai avantajoasă din punct de vedere economic”* în procedura de acordare a contractului permite autorităților publice să asigure *o calitate mai ridicată a utilizării achizițiilor publice*, prin acordarea unei ponderi mai mari aspectelor sociale și de mediu sau soluțiilor inovatoare, totodată ținând seama de preț și costurile pentru întregul ciclu de viață al lucrărilor, bunurilor sau serviciilor vizate. Datorită noului criteriu, prioritatea opțiunii pentru prețul cel mai mic în acordarea contractului este înlocuită de cea a calității. Prin luarea în considerare a factorilor de mediu la atribuirea contractelor, autoritățile publice pot încuraja implicarea întreprinderilor în conceperea unor produse și tehnologii ecologice, precum și în prestarea unor servicii care să respecte cerințele de protecție a mediului.

Reforma a inclus, de asemenea, îmbunătățirea măsurilor privind *prevenirea și combaterea conflictelor de interese, a favoritismului și a corupției, pentru a garanta tratamentul egal și nediscriminatoriu pentru toți operatorii economici din UE care doresc să obțină contracte de achiziții publice*. Asigurarea transparenței și integrității procesului de

achiziție publică este esențială, având în vedere riscurile financiare implicate. *Comisia Europeană estimează costurile anuale generate în statele membre ale UE de corupția în domeniul achizițiilor publice la circa 2 miliarde de euro* (EC, 2014c). Curtea de Auditori a UE a identificat achizițiile publice drept sursa principală de erori (43%) în cheltuirea fondurilor de coeziune ale UE, contractele de concesiune reprezentând o pondere importantă din acestea. De exemplu, în unele state membre au fost amânate sau anulate proiecte importante de infrastructură, din cauza procedurilor inadecvate sau ilegale de atribuire a contractelor de concesiune.

Pentru a combate conflictele de interese și practicile ilicite, care reprezintă încălcări grave ale principiilor fundamentale privind acordarea contractelor de achiziții publice, în noile norme au fost incluse următoarele precizări: i) o definiție clară a „conflictelor de interese”, pentru a permite statelor membre să ia măsuri de prevenire, dar și de identificare și remediere a unor astfel de practici; ii) excluderea oricărui operator economic vinovat de comportament ilicit (exercitarea de influență nejustificată, declarații false); iii) clarificarea situațiilor ce permit introducerea unor amendamente la contracte după acordarea acestora.

În vederea asigurării concurenței reale pentru parteneriatele public-private (PPP), *noile reglementări clarifică modul în care trebuie să fie aplicate normele europene în cazul selecției partenerilor din sectorul privat*. Comisia este preocupată de stimularea dezvoltării parteneriatelor public-private, concesiunile fiind unul dintre instrumentele preferate în acest scop, în special pentru gestionarea, construirea și renovarea infrastructurii sau pentru prestarea de servicii. Parteneriatele operează în diverse sectoare – transporturi, sănătate publică, educație, siguranță națională, distribuția apei și a energiei, gestionarea deșeurilor –. Potrivit unor studii, peste 60% din toate contractele de PPP din țările UE se califică drept contracte de concesiune, iar circa 50% din serviciile de management al deșeurilor din cadrul UE sunt concesionate.

Comisia Europeană a avut în vedere, de asemenea, *creșterea convergenței între aplicarea normelor UE în materie de achiziții publice și a celor privind ajutoarele de stat*.

5. Concluzii

Simplificarea și modernizarea în ultimii ani a sistemului de achiziții publice din UE, a instrumentelor și procedurilor propriu-zise de achiziții publice reprezintă o componentă a procesului de relansare a Pieței unice, ale cărei direcții au fost stabilite prin *Actul privind piața unică*, adoptat la 13 aprilie 2011.

Achizițiile publice joacă un rol-cheie în *strategia Europa 2020*, reprezentând unul dintre instrumentele de piață care trebuie să fie utilizate pentru realizarea unei creșteri inteligente, durabile și favorabile incluziunii, asigurând în același timp o utilizare cât mai eficientă a fondurilor publice.

Cele trei directive noi care au intrat în vigoare în 2014 stabilesc mecanismele care permit o mai bună corelare a exigențelor privind eficacitatea achizițiilor publice cu cele ale îndeplinirii unor politici orizontale ale UE, cum sunt creșterea inovării, integrarea persoanelor vulnerabile și defavorizate și protecția mediului prin încurajarea utilizării achizițiilor „verzi”, care să sprijine orientarea către o economie cu un consum eficient de resurse și cu emisii reduse de bioxid de carbon.

Statele membre trebuie să transpună în legislația națională noile norme ale UE până în aprilie 2016, cu excepția celor privind achizițiile publice electronice, pentru care termenul este septembrie 2018.

Noile norme privind achizițiile publice consolidează legislația în vigoare în ceea ce privește prevenirea și combaterea conflictelor de interese, a favoritismului și corupției, oferind garanții sporite pentru proceduri sigure în ceea ce privește motivele de excludere, consultarea prealabilă, modificarea contractelor și transparența.

În abordarea Comisiei Europene, crearea unei Piețe interne dinamice a achizițiilor publice în UE, cu un acces transfrontalier mai ușor la aceste contracte, în special pentru IMM-uri, oferă oportunități de afaceri importante companiilor din țările membre, stimulând astfel competitivitatea industriei europene și crearea locurilor de muncă.

Bibliografie

- Comisia Europeană (CE). (2004a). *Directiva 2004/17/CE a Parlamentului European și a Consiliului, din 31 martie 2004, privind coordonarea procedurilor de atribuire a contractelor de achiziții publice ale entităților care operează în sectoarele apei, energiei, transporturilor și serviciilor poștale*, JO L 134/1, 30.4.2004.
- CE. (2004b). *Directiva 2004/18/CE a Parlamentului European și a Consiliului, din 31 martie 2004, privind coordonarea procedurilor de atribuire a contractelor de achiziții publice de lucrări, de bunuri și de servicii*, JO L 134/114, 30.4.2004.
- CE. (2010). *Comunicarea din partea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor - O Agendă digitală pentru Europa*, Bruxelles, 26.8.2010. Disponibil la:
http://ec.europa.eu/romania/documents/agenda_digitala_pentru_europa_com_comis.pdf.
- CE. (2011a). *Regulamentul (UE) nr. 1251/2011 al Comisiei din 30 noiembrie 2011 de modificare a Directivelor 2004/17/CE, 2004/18/CE și 2009/81/CE ale Parlamentului European și ale Consiliului în ceea ce privește pragurile de aplicare a acestora în cazul procedurilor de atribuire a contractelor de achiziții*, JO L 319/43, 2.12.2011.
- CE. (2011b). *Propunere de Directivă a Parlamentului European și a Consiliului privind atribuirea contractelor de concesiune*, 20.12.2011. Disponibil on-line la: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1396019568765&uri=CELEX:52011PC0897>.

- CE. (2014a). *Directiva 2014/24/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 februarie 2014 privind achizițiile publice și de abrogare a Directivei 2004/18/CE*, JO L 94/65, 28.3.2014. Disponibil la:
<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=CELEX:32014L0024>.
- CE. (2014b). *Directiva 2014/25/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 februarie 2014 privind achizițiile efectuate de entitățile care își desfășoară activitatea în sectoarele apei, energiei, transporturilor și serviciilor poștale și de abrogare a Directivei 2004/17/CE*, JO L 94/243, 28.3.2014. Disponibil la:
<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=CELEX:32014L0025>.
- CE. (2014c). *Directiva 2014/23/UE din 26 februarie 2014 privind atribuirea contractelor de concesiune*, JO L 94/1, 28.3.2014. Disponibil la:
<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=OJ:L:2014:094:TOC>.
- CE. (2014d). *Directiva 2014/55/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 16 aprilie 2014 privind facturarea electronică în domeniul achizițiilor publice*, JO L 133, 6.5.2014. Disponibil la:
<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=OJ:L:2014:133:FULL&from=RO>
- European Commission (EC). (2014a). *Public procurement indicators 2012*, 12 November.
- EC. (2014b). *SMEs' access to public procurement markets and aggregation of demand in the EU*, 2014.
- EC. (2014c). *New rules on public contracts and concessions – simpler and more flexible*, Internal Market and Services, Luxembourg, 2014.